Hoofdstuk 4

De Fransman Thomas Piketty schreef enkele jaren geleden een boek 'Kapitaal in de 21e eeuw'. Kapitaal is bij hem gelijk aan vermogen. Zijn stelling: de ongelijkheid in inkomen en vermogen in de 20e eeuw is aanvankelijk afgenomen, maar de laatste decennia weer toegenomen en de ongelijkheid zal verder toenemen. Hij onderbouwt dit met veel tekst, grafieken en enkele vergelijkingen.

De grafiek laat zien dat de verhouding tussen kapitaal (huizen, fabrieken, land, aandelen, spaargeld etc.) en het nationaal inkomen in de 20e eeuw aanvankelijk sterk is gedaald, maar later weer is toegenomen.

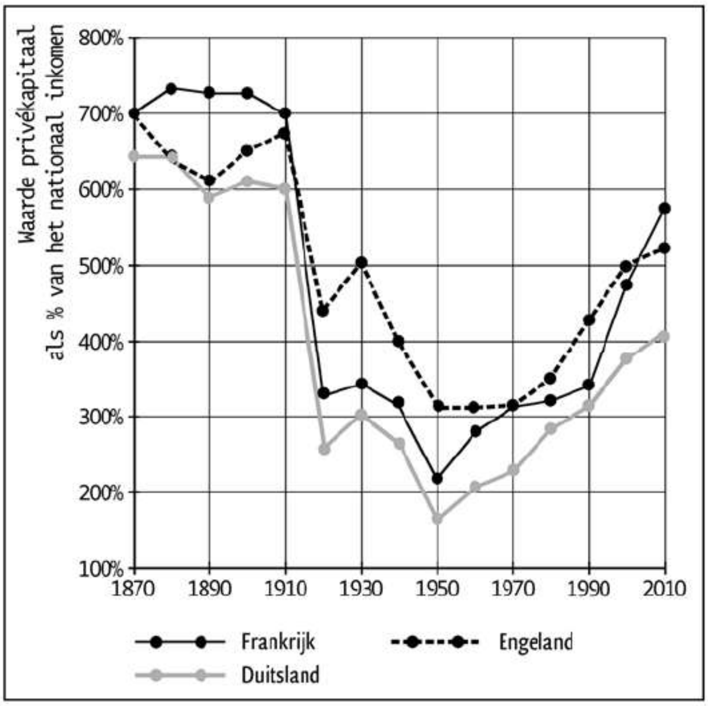

Door de groei van het kapitaal is het inkomen uit kapitaal (rente, winst, huur, pacht) ook relatief toegenomen ten opzichte van het inkomen uit arbeid.

Hij laat dit zien met de eenvoudige vergelijking:

$\alpha = r \times \beta$, waarbij:

α = kapitaalinkomensquote (kapitaalinkomen als % van het nationaal inkomen)

r = rendement van kapitaal

β = kapitaal/nationaal inkomen × 100%

In woorden: de kapitaalinkomensquote hangt af van de waarde van het kapitaal ten opzichte van het nationaal inkomen en van het rendement. Als er bijvoorbeeld € 200 miljard aan kapitaal is bij een nationaal inkomen van € 50 miljard en het rendement op kapitaal is 5% dan is de kapitaalinkomensquote 20%, want 0,05 × (200/50 × 100%) = 20%. De arbeidsinkomensquote is dan 80% want het totale nationaal inkomen bestaat uit arbeidsinkomen en inkomen uit kapitaal.

© LWEO B.V. Niets uit deze publicatie mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Het verlenen van toestemming tot publicatie strekt zich tevens uit tot het elektronisch beschikbaar stellen. Zie ook de leveringsvoorwaarden van de LWEO (www.lweo.nl).

In onderstaande grafiek staan de ontwikkelingen van de kapitaalinkomensquote en de arbeidsinkomensquote. De laatste decennia is de beloning voor arbeid dus achtergebleven bij de beloning voor bezit.

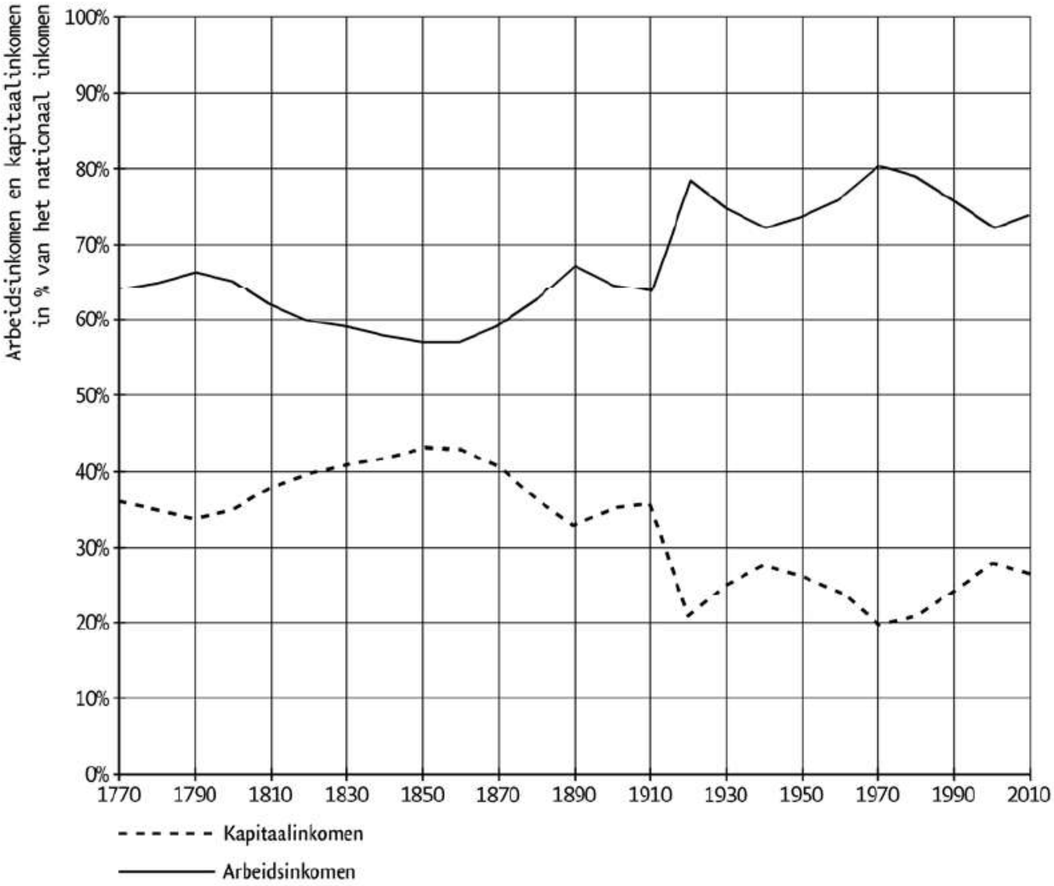

Hoe komt dat?

Piketty zegt dat het te maken heeft met het rendement op kapitaal en de economische groei. Hoe hoger het rendement op kapitaal (het rentepercentage bijvoorbeeld) hoe meer kapitaalbezitters kunnen sparen om het kapitaal te laten groeien. En hoe lager de economische groei (de groei van het nationaal inkomen) hoe groter de relatieve rol van het kapitaal.

De grafiek hieronder laat zien dat in de 20e eeuw het rendement op kapitaal relatief laag was en de economische groei relatief hoog. Kapitaalvorming was moeilijker. Kapitaal groeide relatief langzaam, terwijl de welvaart sterk toenam door een sterke stijging van de arbeidsproductiviteit. De 20e eeuw was een tijd waarin arbeid relatief veel opleverde en kapitaal weinig. Met de daling van de productiviteit en lagere groei van het nationaal inkomen en weer een hoger rendement op kapitaal neemt de rol van kapitaal toe.

Met de toenemende rol van kapitaal en kapitaalinkomen zal de ongelijkheid ook toenemen, volgens Piketty. Kapitaalbezitters zijn immers relatief welgesteld. Ook signaleert hij dat binnen de werkende klasse de ongelijkheid toeneemt. Door flexibilisering van de arbeidsmarkt verdient de top meer en de onderkant relatief minder.

Door de grotere rol van kapitaal zullen inkomens- en vermogensongelijkheid toenemen, aldus Piketty.

© LWEO B.V. Niets uit deze publicatie mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Het verlenen van toestemming tot publicatie strekt zich tevens uit tot het elektronisch beschikbaar stellen. Zie ook de leveringsvoorwaarden van de LWEO (www.lweo.nl).

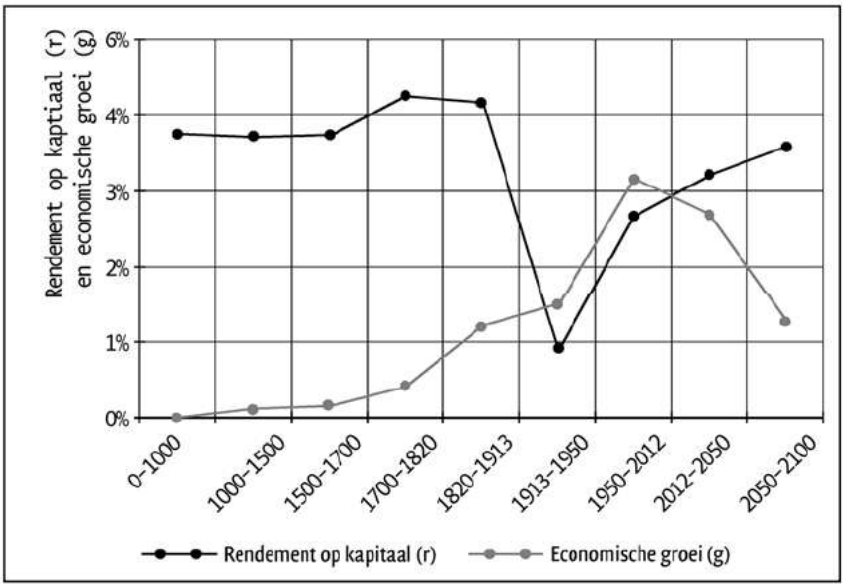

© LWEO B.V. Niets uit deze publicatie mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Het verlenen van toestemming tot publicatie strekt zich tevens uit tot het elektronisch beschikbaar stellen. Zie ook de leveringsvoorwaarden van de LWEO (www.lweo.nl).

Begrippen hoofdstuk 4

arbeidsinkomensquote	Arbeidsinkomen als percentage van het nationaal inkomen.
kapitaalinkomensquote	Kapitaalinkomen als percentage van het nationaal inkomen.

© LWEO B.V. Niets uit deze publicatie mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Het verlenen van toestemming tot publicatie strekt zich tevens uit tot het elektronisch beschikbaar stellen. Zie ook de leveringsvoorwaarden van de LWEO (www.lweo.nl).